

КОЗЛАНЮК Петро Степанович (псевд. і крипт.: Прутовий, П. К., М-а, Мер, Емка, Ка-пе, Перерівський, Кризусовий, (-ка), Панько Кризисовий та ін.; 30. 07(12. 08). 1904, с. Перерив, нині Коломий. р-ну Івано-Фр. обл. — 19. 03. 1965, Львів) — письменник, публіцист, літературознавець. Член СПУ (1940). Депутат ВР СРСР 3–5 скликань. Державні нагороди СРСР. Навч. у Коломий. гімназії (1918), займався самоосвітою. Почав друкуватися від 1926. У 1927–30 — фейлетоніст г. «Сель-Роб»; 1930–32 — ред. г. «Сила» (обидві — Львів). 1929 відвідав СРСР. Один із засн. ж. «Вікна» (1927; його ред. 1928–32) та літ. об'єднання пролетар. письменників Зх. України «Горно» (1929). За політ. діяльність неодноразово (1930, 1932, 1933) був заарешт., а його сатир. твори забороняла польс. влада. Брав участь у підготовці Антифашист. конгресу діячів культури у Львові (1936). Деякий час жив у м. Радивилів (нині Рівнен. обл.). 1939–41 — ред. г. «Вільна Україна» (Львів). Під час 2-ї світової війни — спецкор респ. г. «Комуніст», коментатор радіостанції «Дніпро». 1945–51 — гол. ред. ж. «Радянський Львів»; голова Львів. облвиконкому (1952–54) та Львів. організації СПУ (1954–65). Перші твори К. — переважно образки, в яких вдавався до контраст. зображення природи і люд. злиднів. У романі-трилогії «Юрко Крук» (Л., 1946–56; К., 1957) художньо відтворив тяжке життя зх.-укр. селянства, показав процес утвердження нової свідомості, драматизм боротьби за соц. й нац. визволення та возз'єднання з Рад. Україною. Його публіцистика спрямов. проти націоналістів, псевдопатріотів, антикомуністів, нацистів. Автор низки літературознав. розвідок («Братній народ —

братня література», «Письменник і два світи», «Про себе та про літературу», «Що таке стиль?») і статей-есеїв про творчість І. Франка, О. Гаврилюка, С. Тудора, Я. Галана, Я. Кондру, К. Пелехатого. Писав оповідання для дітей, збирав пісен. фольклор («Народні пісні в записах П. Козланюка», К., 1964; 1978). Переклав окремі твори Г. Гайне, В. Василевської, Дж. Лондона та ін. Низку творів К. перекладено мовами народів СРСР, а також польс., словац., чес., румун., китай., нім. та ін. Ім'ям К. названо вулицю у Львові.

Основні твори

Хлопські гаразди: Оповідання. К., 1928; В селі: Оповідання. К., 1929; Вогонь: Оповідання. Х., 1930; 1931; Засуджений: Оповідання. Х.; О., 1930; Оселедчики: Оповідання. Х., 1930; Пасинки життя: Оповідання. Х., 1930; З минулих днів: Вибр. оповідання і нариси. К., 1940; Парад мерців: Зб. фейлетонів. Москва, 1943; Мандрівники: Повість-казка. Л., 1946; 1955; Золоті руки: Оповідання. Л., 1947; На переломі: Вибр. оповідання і нариси. Л., 1947; Повісті і оповідання. К., 1949; Оповідання Івана Клена. К., 1950; Лелеки прилетіли: Оповідання. К., 1953; Оновлена земля: Публіцист. тв. Л., 1953; Щури у бочці: Сатира і гумор. Л., 1956; Сільська поезія: Оповідання. К., 1957; Сонце над Верховиною: Оповідання і нариси. Л., 1957; Твори: У 3 т. К., 1960; Катюзі по заслугі. К., 1962; Фейлетони. К., 1968; Твори: У 4 т. К., 1974–75.

Рекомендована література

1. Тарасів М. Редактор, письменник, людина // Жовтень. 1965. № 9;
2. Михайлюк І. Син Покуття // Там само. 1973. № 2;
3. Спогади про П. Козланюка. Л., 1974;
4. Козлов К. П. Невідомі фейлетони П. Козланюка // Укр. літературознавство. 1974. Вип. 22;
5. Буряк Б. Петро Козланюк – художник і громадянин // УМЛШ. 1974. № 8;
6. Кобилицький Ю. Друг: Спогади // Жовтень. 1974. № 8;
7. Кусько Д. Життя, віддане людям // Там само. 1979. № 8;
8. Цьох Й. Університети його життя // Дніпро. 1979. № 8;
9. Качкан В. Петро Козланюк: Нарис життя і творчості. К., 1980.

В. А. Качкан

Бібліографічний опис:

Козланюк Петро Степанович / В. А. Качкан // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2013. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-8237>. – Останнє поновлення : 2023.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).